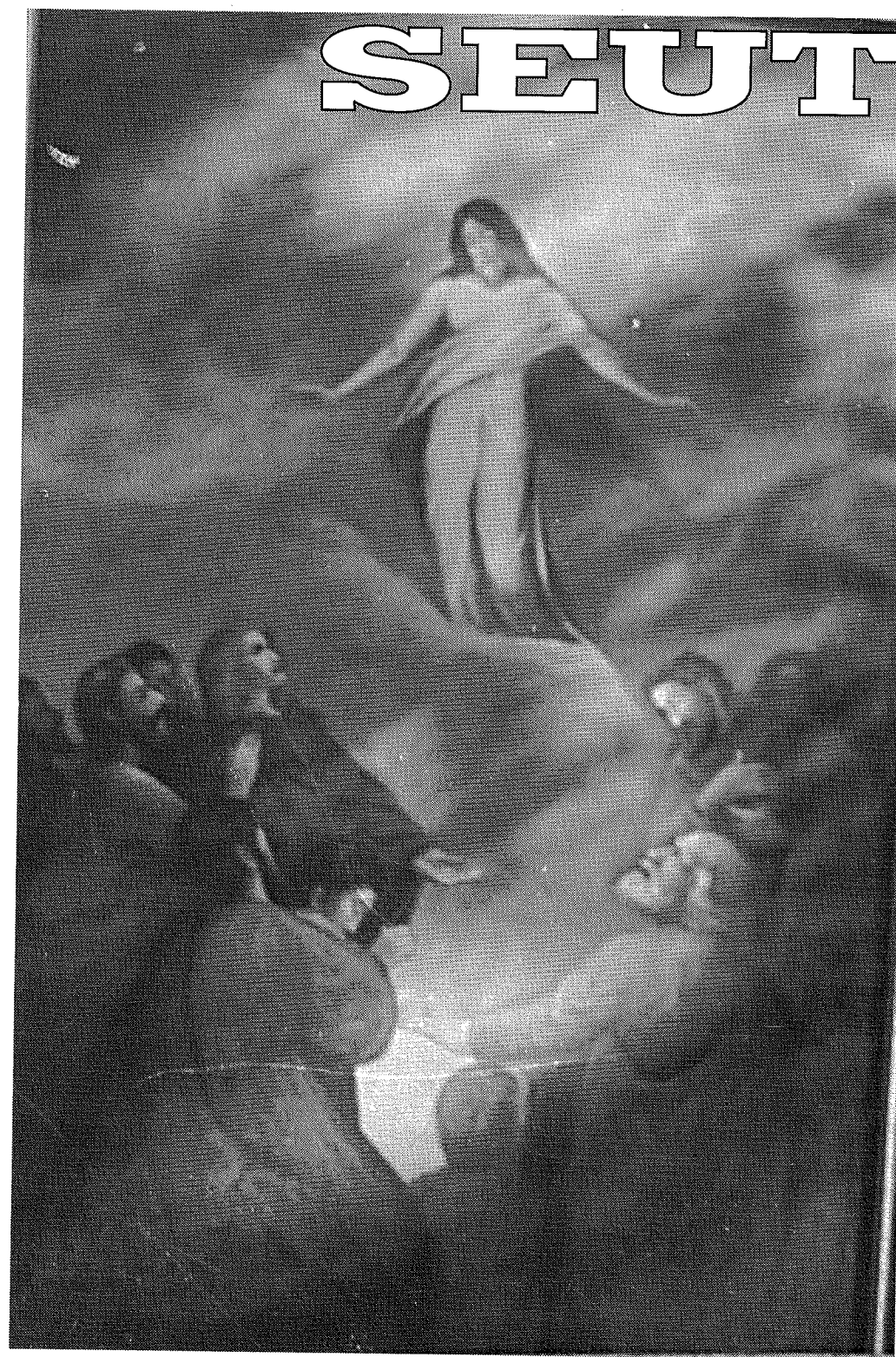

SUVANNON

SEUTU

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 8 • 1997 JOULUKUU

TOIMITUKSEN TUOLI

On aika kiittää kuluneesta vuodesta. Myös lehden toimitukseen on syksyn kuluessa kantautunut lukuisia kiitoksia, eritoten onnistuneiden pitäjäjuhlien järjestelyistä. Tosin pieniä ikävyyksiäkin yhdessä linja-autossa koettiin palatessa, mutta kaikki kuitenkin pääsivät onnellisesti kotiin.

Taakse jää siis juhla vuosi. Ja edessä on toivon mukaan työteliäs ja antoisa uusi vuosi 1998. Suomi on juuri viettänyt 80. itsenäisyyspäiväänsä, josta lähdettiin uudelle vuosikymmenelle. Ja mikäli yhtään kansalaisten tunteja on kuulostellut, Karjala ja karjalaisuus tulee pysymään sitkeästi esillä.

Siitä kertovat muunmuassa lukuisat sukutapaamiset, joista tässäkin numerossa kerrotaan. Suvut ovat saaneet verenperinnön jatkumaan, ja nuoria on innolla mukana toiminnassa.

Tämä tietää tulevaisuutta myös Sakkolan pitäjälehdelle. Tehdään sitä siis edelleen yhdessä - kirjoitetaan ja luetaan.

Rauhallista joulun aikaa ja menestyksestä vuotta 1998.

-MRT

VIDEOKASSETTI SAKKOLASTA

Crane Video Oy:n omistaja Ilpo Kuparinen Vesilahdesta oli mukana kesän Sakkola-juhllilla, ja on tehnyt videokasetin Sakkolasta yhteistyössä Suvanto-Säätiön kanssa.

Kasetti on tarkoitettu myyntiin ja sitä voi tilata osoitteella:

Crane Video Oy, Rautialantie 525, 37470 Vesilahti tai puh. 03- 373 8195.

PAUKUN PALSTA

Suvanto Säätiön valtuuskunnan varapuheenjohtaja Samppa Viskari on poissa. Elokuun helteisten Sakkola-juhlien jälkeen vietimme kahden Suvanto Säätiön merkittävän miehen 70-vuotispäiviä. Ensin juhlimme Esko Kallosen syntymäpäivää elokuun 7. päivänä Lempäälässä ja pian sen jälkeen Eskon rippikoulukaverin, Samppa Viskarin, merkkipäivää elokuun 23. päivänä Orivedellä. Viikon kuluttua syntymäpäiväjuhliensa jälkeen Samppa siirtyi rauhallisesti nukkuen ajasta iäisyyteen.

Suruviesti oli yllättävä, lähes shokeeraava. Miten Samppa on jo nyt poissa, vaikka juuri äsken hän oli virkeänä päivänsankarina omissa juhlissaan. Kyllähän meillä kaikilla oli tiedossa, että Sampalla oli pieniä häiriöitä ja vaivoja, mutta että näin pian.

Yhdessä Suvanto Säätiön hallitus ja valtuuskunnan puheenjohtajisto suunnittelimme ja toteutimme mittavat

Sakkola-juhlat Sakkolan kirkolla ja Kiviniemessä. Edesmennyt Samppa Viskari oli innolla mukana juhlien järjestelyissä. Samppa rakensi meille kirkon. Kun kirkkorakennusta ei Sakkolassa ole, niin Samppa rakensi meille kirkon ulos alttareineen, alttaritauluineen ja kaikkineen.

Samppa Viskari oli toiminnan mies. Hän rakasti sitä, että oli aina jotain tekemistä. Monet vain puhuivat ja suunnittelivat, Samppa myös teki ja toteutti suunnitelmansa eikä vain puhunut. Samppa kävi jo Neuvostoaikana, ennen kuin Sakkolaan sai laillisia matkoja tehdä, luvattomilla matkoillaan Sakkolassa ja Vilakkalassa. Ei kai mikään maallinen mahti voi kieltää mieheltä kotona käymistä.

Aikojen vapauduttua Samppa kävi useita kertoja Sakkolassa ja Karjalassa, varmaan useammin kuin kukaan muu sakkolalainen. Syntymäpäiväänsäkin hän vietti jo monet vuodet Vilakkalan peltoaukean laidassa tien vieressä kasvavien suurten kotikuusten katveessa.

Tulin Sampan tuntemaan aina iloisena, reippaana, rehellisenä ja sanavalmiina miehenä. Samppa oli aina innolla mukana kaikessa säätiön toiminnassa. Sampalle oli kolme tärkeää asiaa: Koti, Uskonto ja Isänmaa. Harrastuksista tärkeimmät olivat varmasti karjalaisuus ja hiihtourheilu. Totesimme Sampan kanssa yhdessä, että vaikka Israel on meille kristityille Pyhää maata, niin meille karjalaisille myös Karjalan kannas, Sakkola ja kotikylät ovat Pyhää maata.

Hannu J. Paukku

Suvanto Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja

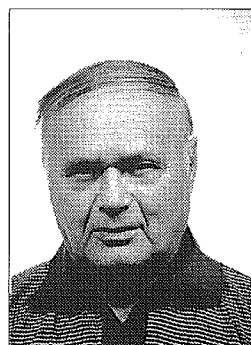
Lisäys Maasalojen matkaan

Marraskuun numerossa kerrottiin Maasalon jälkeläisten kesäisestä Sakkolanmatkasta. Täydennyksenä matkakuvaukseen kerrottakoon, että retkeen osallistuivat Armas Maasalon sukuhaarasta Kai Maasalo ja Marjatta Almquist, Usko Maasalon sukuhaarasta Eila ja Pentti Mattila sekä Irma ja Veikko Maasalo, ja Vieno Paalasan (Maasalo) sukuhaarasta Terttu ja Osmo Paalanen.

Näistä retkeläisistä vain Kai Maasalo ja Osmo Paalanen ovat käyneet Patamäellä aikaisemminkin, kaksivuotiaita. Pojannassikoista olisi kesäinen kuvakin vuodelta 1924 – mutta nakukuvalla ei toinen asianomaisista antanut julkaisulupaa...

Osmo Paalanen toivottaa Hyvää Joulua Suvannon Seudun välityksellä!

PUHEEN- JOHTAJA PAKISEE

Olemme taas saapuneet joulun kynnykselle. Luonnossa on kovasti talven tuntua, toivottavasti saammekin oikein vanhanajan joulun vuodelle 1997.

Kulunut vuosi on säätiömme

toiminnassa ollut vilkas, jopa kiireinen. Päällisimmät asiat olivat Kiviniemessä pidetyt säätiön 50-vuotisjuhlat ja samalla Sakkolan pitäjäjuhlat. Ne aiheuttivat järjestäjille huomattavan työmäärän ja huoli juhlien onnistumisesta helpotti vasta kirkkonienojen alkaessa siellä kirkkomaalla.

Juhlat onnistuivat kohtuullisesti, sää oli suotuista ja juhlavieraiden majoituskin selkeni viimeisenä tulopäivänä.

Olemme kiitollisia siitä, että te sakkolalaiset otitte asian omaksenne ja niin sankoin joukoin tulitte mukaan juhlille. Uskoisin, että me tapaamme toistekin tulevaisuudessa näissä merkeissä.

Juhlsta ja Sakkolan maisemista on tekeillä videokasetti, joka valmistuu ensi tilassa myyntiin. Toisaalla lehdessä on ohjeet, mistä videota voi tilata. Kuvaajanahan asialla oli

niinikään sakkolaisjuurinen Ilpo Kuparinen.

Suvanto-Säätiön hallitus on myös selvittellyt sankaripatsas-asiaa siinä toivossa, että olisi saatu patsas jo juhlien aikaan paljastettua. Asioiden selvittely kesti kuitenkin niin pitkään, mutta uskomme, että pystytys saattaa tapahtua ensi kesänä.

Tässä samalla tuoreet terveiset Petäjärveltä; allekirjoittanut ja säätiön sihteeri Matti Naskali kävivät patsasasioissa Pietarissa saakka marraskuun lopussa. Vietimme myös kaksi yötä entisen sovhoosin majoitustiloissa Petäjärvellä.

Suvanto-Säätiö tervehtii kaikkia sakkolalaisia, ja toivottaa Rauhallista Joulua sekä Onnellista Uutta Vuotta 1998!

Esko Kallonen

Suvanto-Säätiön hallituksen puheenjohtaja

Karjalaisen naisen elämänkertoja kerätään

Marraskuussa 1997 käynnistyi Karjalan Liitossa karjalaisten naisten elämänkertojen keruukilpailu. Keruu liittyy liiton kaksivuotiseen toimintateemaan Karjalaiset kädentaidot ja karjalainen nainen. Keruukilpa on avoin kaikille kiinnostuneille. Kilpailun suojelija on eduskunnan puhemies Riitta Uosukainen. Kirjoitukset palkitaan joulukuussa 1998.

Vuosina 1983-84 järjestetyssä, mittavassa Karjalaiset elämäkerrat – keräyksessä saatiin valtavat määrät arvokkaita elämäkertoja ja kuvauksia talteen. Aineistoa säilytetään Kansanrunousarkistossa Helsingissä.

Nyt haastetaan uusi sukupolvi kilpailuun, karjalaiset äidit ja tyttäret elämäkertakeruuseen. Keräykseen kaivataan myös miesnäkökulmaa karjalaisesta naisesta! Kirjoituksille ei aseteta minkäänlaisia pituusrajoituksia eikä aiheajasta – ainoa vaatimus on,

että kirjoitukset ovat naisten elämäkertoja.

Koko elämän kulkua ei tarvitse kuitenkaan yksityiskohtaisesti selostaa, riittää että poimii elämäntarinastaan ne kohdat, jotka kokee tärkeiksi. Kirjoituksissa voi tunnelmoida, kuvata elämyksiä, kokemuksia, tärkeitä kiinnekohtia tai vedenjakajia elämän matkalla. Kirjoitusten toivotaan olevan mahdollisimman omakohtaisia, mutta toisenkin, läheisen ihmisen elämää voi laittaa paperille.

Keruun tarkoituksena on saada aiemmalle suurkeräykselle jatkoaineistoa tutkimus- ym. käyttöön. Aiempaan keräykseen osallistuneet voivat osallistua myös uudempaan naiselämäkertojen keräykseen. Elämäkerta on aina siihenastisen elämän summa.

Elämäkertojen muoto on vapaa. Voit kertoa elämäsi tarinaa lapsuudesta

nykypäivään tai keskittyä vain tiettyihin vedenjakajiin. Yleisiä historiallisia tulkintoja ei keräyksellä toivota vaan ihmisen omaa kokemusta, tapahtumien kulkua kirjoittajan kannalta. Elämäkertojen arvoa ei ratkaise käsiala eikä oikeinkirjoitus, vaan aitous ja todenmukaisuus. Elämäkerralle ei siis aseteta pituus- tai aiheajasta. Ikäraja ei myöskään ole.

Palkintolautakunnassa ovat FT Aino Rätty-Hämäläinen, äidinkielen opettaja Hilari Vesikivi, FT Pirkko Sallinen-Gimpl, rehtori Toivo Lyyra ja opiskelija Kaisa Kotitie. Palkintojen yhteissumma – 15 000 markkaa – jaosta päättää palkintolautakunta.

Kirjoitukset nimi- ja osoitetietoineen palautetaan 15.9.1998 mennessä Karjalan Liittoon, Kämpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kuoreen tunnus Karjalaisen naisen elämäkertakeruu.

Lisätietoja antaa Karjalan Liitto, p. 09- 799 077.

Suvanto-Säätiöllä 50-vuotisjuhlakokous

Päättävän 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Suvanto-Säätiön juhlakokous pidettiin Tampereella 29.11. Tilaisuudessa perustajajäsen Yrjö Raaska kertasi säätiön taipaleen alkuvaiheista nykypäivään. Myös toinen elossaoleva perustajajäsen, Uuno Pulakka, käsitteli säätiötä ja muistutti eritoten sen kirjallisista julkaisuista, joihin pitäjän historiaa on osuvasti koottu.

Säätiön valtuuskunnan nuoremman polven puheenjohtaja Hannu J. Paukku puolestaan loi katsauksen tulevaisuuteen. Hän uskoi pitäjäjuhljen pitämisen jatkuvan, koska ne edelleen kokoavat satamäärin kansaa koolle. Suvannon Seutu lehden hän visioi myös säilyvän sakkolaisten ja heidän jälkipolviensa yhdyssiteenä, ja mahdollisesti joskus aikaansaadaan lisää kirjallisia julkaisuja.

- Mielenkiintoista voisi olla

Ritva Koski, hallituksen varajäsen, kiinnitti ansiomerkit paikkoilleen. Vuorossa Anneli Kuisma.

Ansiomerkin saajia oli kaikkiaan yhdeksän.

vaikkapa tutkielma siitä, mitkä ovat sakkolalaisten ja heidän jälkeläistensä vaiheet nyky-Suomessa.

Käytännön toimet ovat painottuneet viime vuosina Sakkolaan, ja suunta jatkuu. Parhaillaan kysellään muun muassa tarjousta sankaripatsaan uudelleenrakentamisesta ja väläytelty

on myös ajatusta rantatontin ja säätiön tukikohdan rakentamisesta Sakkolan maille.

Pohdittu on myös ystäväkuntatoimintaa Punkalaitumen ja mahdollisesti muidenkin Sakkolan evakkoja sijoittaneiden suomalaispitäjien kesken Gromovoon.

Myös humanitaarista apua on paikalle viety, kuten koululle loistelamppuja.

Hieman ennen juhlakokousta julkisuudessa käsiteltiin presidenttien Martti Ahtisaari ja Boris Jeltsin tapaamista, jonka yhteydessä Venäjän presidentti toivoi puheet Karjalan palauttamisesta katoavat julkisuudesta.

Säätiön tapaamisessa kuitenkin todettiin, että vapaan sanan maassa on kansalaisilla oikeus puhua.

- On moraalisesti väärin olla muistuttamatta, että Karjala kuuluu meille, tiivistä Paukku.

Hän katsoi tarpeelliseksi myös työn niin Sakkolan kuin karjalaisuuden eteen; esimerkiksi nuorisolle voisi asiaa kaupata porsaspaidoin ja -lippalakein.

Myös veteraani Yrjö Raaska mietti: aikakaudet vaihtuvat, vanhat väsyvät, mutta uusia tulee tilalle - luontokin uudistuu ja muuttuu vuosikymmenten saatossa.

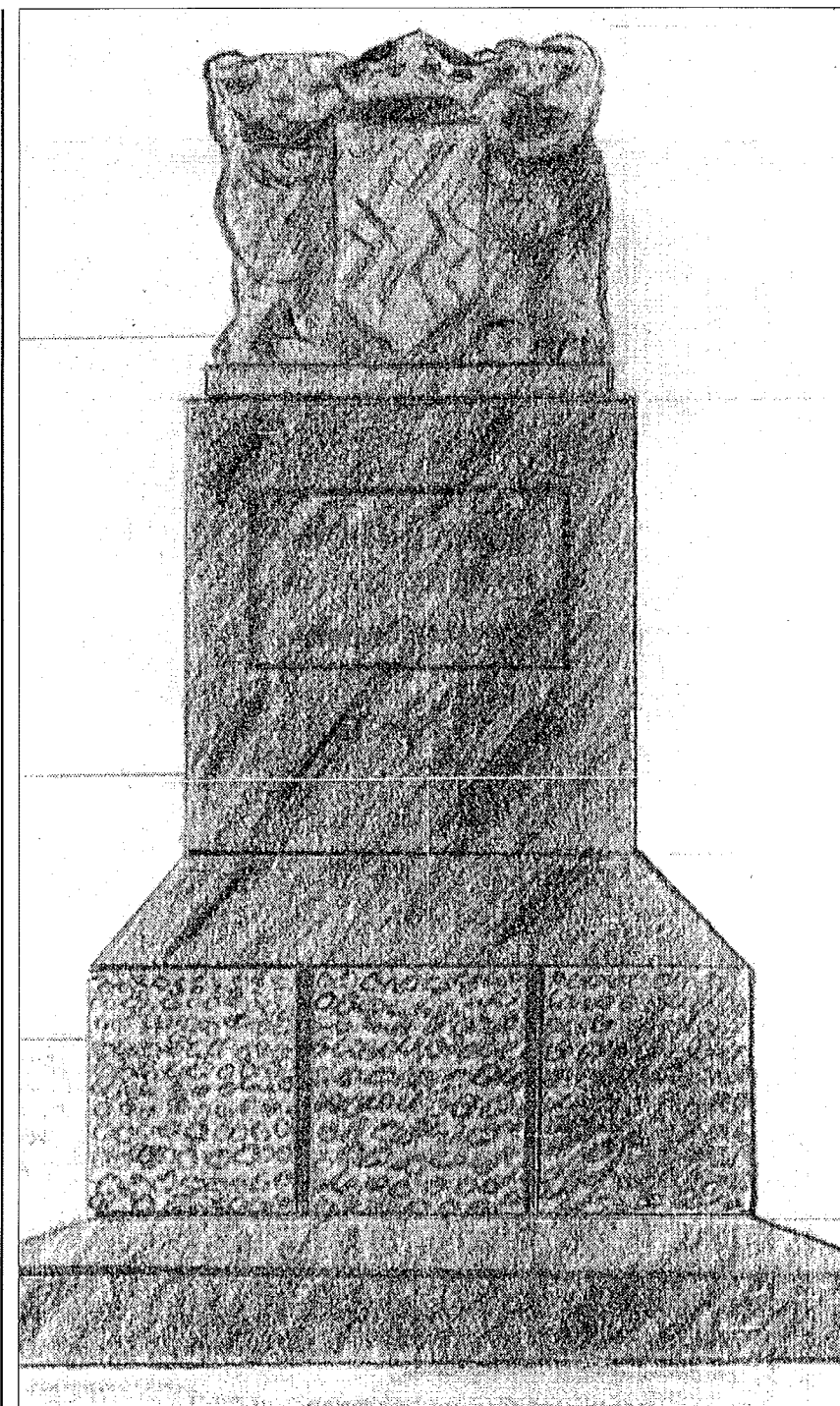
- Kun säätiö täyttää 100 vuotta, voi olla, että juhlat pidetään samoissa maisemissa Kannaksella kuin viime kesänä. Onko juhlapaikkojen nimi silloin Gromovo ja Losevo, vai kotoisesti Sakkola ja Kiviniemi, sitä emme tänään tiedä, mutta eletään hyvässä toivossa.

Juhlavuoden kunniaksi jaossa oli myös Karjalan Liiton ansiomerkkejä. Säätiön riveistä hopeisin merkin saivat Martti Karonen, Esteri Lopenen ja Hannu J. Paukku.

Pronssisella merkillä kiitettiin Veikko Karvonen, Anneli Kuisma, Lauri Lamppu, Pertti Lopenen, Matti Naskali ja Hannu Turkinen.

Lisäksi säätiön viime vuosien ansiokas tulkki, eversti Arvo Räisänen, sai vastaanottaa Karjalaisen siirtoväen muistomitalin. Viipurilaissyntyinen Räisänen totesikin, että hän välillä tuntee itsensä sakkolalaiseksi, kun on siellä niin paljon reissunnut ja säätiön tulkkina toiminut.

Kokouksessa kuultiin myös Sirkka Kuupon lausuntaa ja katseltiin versio Ilpo Kuparisen kuvaamana kesäiseltä pitäjäjuhlamatkalta. Lisäksi hallitus sai valtuudet jatkaa sankaripatsashankkeen eteenpäinviemistä.

Uuden sankaripatsaan mallia on luonnosteltu Tyrvaan käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen kivilinjalla.

Patsaasta tarjouksia

Leijonien ja Karjalan vaakunan koristamasta sankaripatsaasta pyydetään parhaillaan tarjouksia. Säätiö arvelee, että edullisin vaihtoehto tulee Venäjältä, jolloin kuljetus ja tullimaksut jäävät pois. Toiveissa on saada uusi kivinen muistomerkki pystyyn ensi kesänä.

KUOLLEITA

Selma Ruuna, omaasukua Laukkanen, kuoli 6.10.1997. Lempäälässä. Hän oli syntynyt Räisälässä 13.7.1911. Mentyään vuonna -43 naimisiin Toivo Ruunan kanssa hän ehti ennen evakkoonlähtöä asua Sakkolan Pannusaarella.

Ahti Arvo Nihti, syntynyt 31.8.1937 Sakkolan Ojaniemessä, kuoli 22.8.1997 Urjalassa.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

50 vuotta täytti 14.12.1997 Helge Ruuna Lempäälässä. Hänen isänsä Toivo Ruunan juuret ovat Sakkolan Pannusaareltä.

85 vuotta täytti 15.4.1997 Linda Maria Simontytär Pappinen Sakkolan Keljasta.

70 vuotta täytti 27.9.1997 Sanni Ojanen, omaasukua Huuska, Turussa. Hän on kotoisin Sakkolan Röykkylästä. Sanni Ojanen kiittää lämpimästi muistamisesta.

Neljä polvea

Niko Iivari Malmin kastejuhla pidettiin Espoon kirkossa 12.10.1997. Kuva on otettu tilaisuuden jälkeen kotona. Oikealla Sami Malmi, Nikon isä. Vasemmalla Samin äiti Seija Malmi, omaasukua Nihti. Keskellä sylissään vastakastettua Niko Iivaria pitelee isomummo Hilja Nihti, omaasukua Naskali. Hän on lähtöisin Sakkolan Ojaniemestä ja asuu nykyisin Punkalaitumella.

Sekaannus valokuvissa

Sylvi Haikka

Liisa Vuori

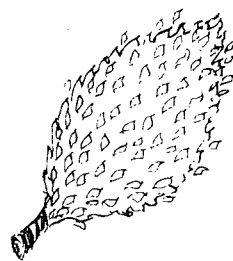
Viime Suvannon Seudun merkkipäiväpalstassa sattui ikävä sekaannus valokuvissa. Tässä oikeat kuvat 70 vuotta täyttäneistä Liisa Vuoresta ja Sylvi Maria Haikasta. Toimitus pahoittelee kuvien vaihtumista.

Sanoin ja sävelin

95 vuotta täytti Ester Lautarinne 24.11.1997 Kangasalla. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Riiska.

Sydämelliset kiitokset
Sakkola-Seuralle
sekä ystäville
ja sukulaisille
muistamisesta
80-vuotispäivänäni.
Veikko Meskanen

Koivu

Ei tuulet, tuiskut, pakkaset
sua vahingoittaa voi.
Vaikk' alastonna, riisuttuna
ne joudut kohtaamaan.
On sisälläsi neste, voima
elämän.
Se yli talven kevääseen
saa sinut kestämään.
Taimi Finni

Virkki-Käsityömuuseossa Karjalatalolla vietettiin 26.10. Sana ja sävel -iltapäivä Aluksi käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki muisteli lämpimin sanoin äskettäin edesmenneitä hyviä ystäviään, akateemikko, runoilija Aale Tynniä ja kirjailija Tuuli Reijosta, joiden muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella. Yhteisesti laulettiin Soi kiitokseksi Luojan. Konsulentti Väinö Purje lausui koskettavasti Aale Tynnin runon Kaarisilta.

Väinö Purje esitti myös Yrjö Jylhän runon Pyhä yö kokoelmasta Kiirastuli. Sakkolalainen valokuvateknikko Aulis Airtto valaisi puheenvuorossaa runon syntyhistoriaa, olihan Yrjö Jylhä taistellut juuri hänen kotiseudullaan, missä runo oli syntynyt jouluaattona 1939. Kelja-Volossula-Taipaleen rintama piti molemmissa sodissa.

Aulis Airtto (ent. Kuparinen) kertoi myös sakkolalais-syntyisestä

talonpoikaisrunoilijasta, Aleksanteri Aavasta (alk. Kuparinen), jonka runoja on julkaistu useissa kirjoissa. Hän on kuvannut runoissaan myös kotiseutunsa kohtaloita, ja eräs tällainen runo kuultiin Väinö Purjeen esittämänä.

- Sakkolan Kupariset olivat myös hyvin musikaalisia. Niinpä kylien iltama-ilmoituksissa saatettiin mainostaa, että soittimet ovat messinkisiä, mutta soittajat Kuparisia!

Tilaisuuden musiikista vastasi kannelmestari Toivo Alaspää. Hän on itseoppinut soittaja, jonka on esiintynyt lukemattomissa tilaisuuksissa sekä Kaustisilla että muualla ja opettanut kanteleen soittoa Sibelius-Akatemiassa. Saimme kuulla Perhojokilaakson tyyllisellä kanteleella soitettua keskipohjalaista kansanmusiikkia, muun muassa Asialan Ilmarin häävalssin ja ruotsalaisen kappaleen Kära mor.

Kodikas tilaisuus päättyi yhteislauluun.

Maailman hauskin porsasnäyttely "Sakkolan porsaas ja sata muuta maailmalta" avattiin käsityömuuseossa 16.11.97. Näyttely on avoinna tammikuun puoliväliin 1998.

Kuusenkoristajaiset pidettiin 30.11. Annikki Lukkari

Sukulaisvierailulla Kultarannassa 19.7.1997. Presidentti Martti Ahtisaaren ja rouva Eeva Ahtisaaren vieraana Tyyne-Kerttu Virkki ja presidentin sukulaisia Karosia kolmen sulkupolven ajoilta Karjalan Kannakselta, Sakkolasta, Vuokselaasta ja Kuninkaan yhteensä 40 henkilöä. Kuva: Marja-Liisa Meloni.

Ievaloisten sukuseuran taltioi valokuvia ja muistikuvia

Ievaloisten sukuseura on perustettu 3.8.1991. Siihen voivat kuulua kaikki sakkolalaisen Abraham Yrjönpoika Eeva (elänyt v.1780-1854) jälkeläiset puolisoineen.

Seuran tarkoituksena on lisätä yhteenkuuluvaisuuden tunnetta suvun jäsenten kesken sekä koota talteen tietoa suvun asioista. Sukuseuran toimintaa suunnittelemaan valitaan vuosittain sukuneuvosto.

Olemme kokoontuneet kerran kesässä sukukokoukseen. Osallistujamäärät ovat vaihdelleet 50-60 välillä. Viime kesänä olimme Halikossa. Tällöin valittiin puheenjohtajaksi Mirja Auranen Salosta. Osoite on Klaavunkuja 4, 24260 Salo, puhelin 02-731 7817.

Aikaisempina vuosina ovat puheenjohtajina toimineet Yrjö Länsirinne Porvoosta v.91-93 ja Kaarina Kekki Vammalasta v. 94-97. Sukuneuvostoon kuuluvat myös kuuluvana vuonna Maija Kajarinne

Orivedeltä, Kaarina Kekki Vammalasta, Jouko Eräranta Tampereelta, Nina Salomaa Orivedeltä sekä varajäseninä Yrjö Länsirinne Porvoosta sekä Esko Lahtinen Orivedeltä.

Sukuneuvosto piti erittäin tärkeänä koota yhteen suvun valokuvia ja muistoja. Puheenjohtaja lupasi hoitaa asiaa ja tarvitsee tähän kaikkien sukulaisten apua. Joten, hyvä Ievaloinen, lähetäpä kuvia tarkkoine selostuksineen ihmisistä, paikoista ja asioista, tulemaan puheenjohtajalle. Erittäin tärkeää olisi myös nauhoittaa suvun vanhimpien henkilöiden tietoja ja muistoja elämästä Karjalassa ja evakkomatkoilla. Nämä muistot ovat meille nuoremmille korvaamattoman arvokkaita.

Seuraavassa sukukokouksessa 21.5.1998 Pirkkalassa voimme sitten yhdessä katsella ja kuunnella.

Yrjö Länsirinne on tehnyt suuren työn laittaen suvun jäsenet paperille. Tämä sukututkimus on jaettu suvun

jäsenille. Mutta tilanteet muuttuvat. Muistattehan lähettää Yrjölle, niin uusista suvun jäsenistä kuin poisnukkuneistakin. Yrjön osoite on Helkatie 5, 06100 Porvoo ja puhelin 019-669 372.

Suvullamme on oma viiri, jossa on hopeanvärillä pohjalla vihreä omena. Erinomainen lahjaidea niin joulu-, syntymäpäivä- tai valmistujaislahjaksi, tai vaikka lahjaksi sukuun syntyvälle pienokaiselle. Mikäpä toivottaisikaan paremmin sukuun syntyneen pienokaisen tervetulleeksi kuin suvun oma viiri Viiriä on saatavana puheenjohtajalta, hinta on sata markkaa.

Sukupäivää vietämme 18.12. kantaisän mukaan. Silloin kynttilää polttaen ajattelemme toisiamme lämpimin ajatuksin. Ajattelemme myös jo poisnukkuneita sukulaisiamme. Olemme osa sukupolvien ketjua.

Sukurakkain terveisin

Mirja Auranen

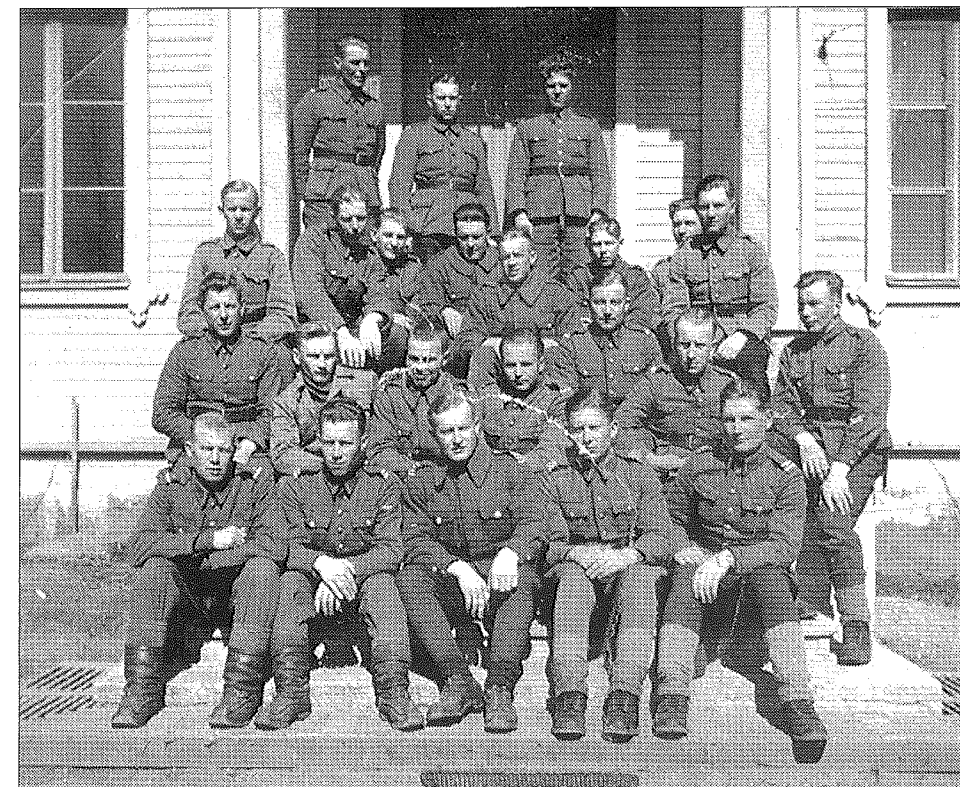

Ryhmä Ievaloisia pukeutuneina sukupaitoihin kesällä 1994. Suvulla on myös oma viiri.

Aseveljet koolle taas joulunpyhinä

Eero Kuisma Hyvinkäältä, 81 v, on lähettänyt kaksi valokuvaa Erillinen Patajoona 6:sta. Aseveljillä läheisineen kokoontuu taas tulevina joulunpyhinä, 27.12.1997 Tampereella. Kokouskuva on aseveljistä 1970-luvulta, ja sen lähettäjä on istumassa ensimmäinen oikealta.

Toinen kuva on Rautjärvellä ikuistettu 1940, Sakkolan poikia on kokoontunut koulun rappusille.

Kopperoisilla ensimmäinen suuri sukutapaaminen

Kopperoisen serkukset Sisko Koiviston pihassa 9.8.1997. Vas. K y ö s t i Kopperoinen (USA) Raili Leino (Salo) Veikko Kopperoinen (Lempäälä) Meeri Kopola (Lempäälä) Ritva G ä r d e g ä r d (Ruotsi) Sisko Koivisto (Valkeakoski) A n n e l i Kopperoinen (Lempäälä) ja T o i v o Kopperoinen (Lempäälä).

Avaran sinisen taivaan olla ovat vielä vedet ja vainiot, joita voimme yhä rakastaa, mutta joita emme enää voi omistaa. Poissa ovat myös armaat astujat, jotka kuitenkin jättivät meille elämän lahjan; velan, jota voi vain siirtää eteenpäin.

Haparaisten Kopperoiset kokoontuivatkin 9. elokuuta 1997 Sisko Koiviston, os. Kopperoinen, luona Valkeakosken Metsäkansassa ensimmäiseen sukutapaamiseen – yhdessä muistelevaan menneitä, juhlistamaan yhteisiä juuria ja luomaan uusia vahvempia siteitä.

Kokoontumisen järjestelyt saatettiin alkuun vauhdilla, mutta runsaasti panostaen loppuun Sakkolan pitäjäjuhljen jälkeisellä viikolla. Järjestelyistä vastannut ryhmä oli mukana pitäjäjuhlilla ja majoittuneena Pyhäjärven puoella Taukotuvassa. Juhlista onkin ollut paljon kirjoituksia lehdessä, joten ei siitä tässä sen enempää. Todetaan vain, että vuosi vuodelta suvustamme on lähtijöitä

Sakkolaan löytynyt yhä enemmän ja kerta kerralta retket ovat olleet mieleenpainuvampia. Kaikella todennäköisyydellä ensi kesänäkin tapaamme jälleen Sakkolassa.

Suvun kokoontuminen ajoittui näin lähelle pitäjäjuhlja sen vuoksi, että Amerikan ja Ruotsin sukulaistemme olivat mainitusta syystä entisessä kotimaassaan ja halusimme kerrankin kaikki yhdellä kertaa koolle. Nykyisen sukumme yhteinen kantaisä oli Tahvo (Staffan) Johanapoika Kopperoinen, joka raskaiden vaiheiden jälkeen, joskin yllättäen, menehtyi v. 1907. Häneltä jäivät pojat Juhana Wiljami, Yrjö Arvi ja Toivo Tahvonpoika sekä tyttäret Anna Katariina ja Ida Maria. Näistä haaroista nykyiset elossa olevat neljä sukupolvea periytyvät. Puolisoinen Kopperoisen sukua kertyy noin sata henkilöä, josta reilut 80 saapui kokoukseen.

Kyösti Kopperoinen toivotti suvun tervetulleeksi koolle ja kohotettiin

malja suvun yhtenäisyydelle. Talkoovoimin suvun naiset olivat järjestäneet ruokailun. Koska ilma suosi erinomaisesti, kattaus ja ruokailu tapahtuivat ulkosalla, jonne oli järjestynyt riittävästi pöytiä ja tuoleja. Hyvään haastelun alkuun päästiin tietysti jo ruokailun kuluessa.

Ohjelman mukaan siirryttiin ns. Perämaan lammelle, jossa oli järjestettynä ohjelmaa illaksi. Ohjelmalle oli rakennettu esiintymiskatoskin ja samoin oli pystyyn laitettu suuri suojakatos, josta tapahtui illan tarjoilu. Pientareelle oli rakennettu vielä tanssilava koivuineen ja lentopallokenttä lanattu.

Kyösti kertoi aluksi vieraille illan ohjelmasta ja antoi puheenvuoron allekirjoittaneelle. Oli luvattu tuoda terveisiä Sakkola-juhlilta, koska kaikkia eivät mukana olleet.

Tämän jälkeen esiteltiin suvun I sukukirja, joka työryhmän panostuksella sekä suvun vanhimpien

avustuksella oli saatu aikaiseksi. Sukututkimuksessa on päästy 1750-luvun vaiheille ja työtä on tietysti tarkoitus jatkaa, koska paljon on ratkaisemattomia kysymyksiä ja halu edetä on suuri. Kenties käsissämme on myöhemmin sukukirja II.

Sukukirjaa oli painettu runsaasti, joten kaikki halukkaat saivat omansa ja jos joku vielä kaipaa, niin allekirjoittanut Jouni Koivisto lähettää mielellään. Osoite on Metsäkansantie 242, 37850 Metsäkansa.

Esittelyn ja jaon jälkeen todettiin, että etenkin aivan nuorimmille sukupolville on epäselvää, kuka suvun vanhimmista on kuka ja mistä haarasta polveutuu. Etenkin kun evakkoaikana sukumme on levinnyt maantieteellisesti etäälle toisistaan ja monia tunnetaan vain nimeltä. Niinpä suoritettiin sukuesittely haaroittain ja vieläpä nämä suvun vanhimmat kertoivat itsestään ja elämästään. Kuultiin monia iloisia ja haikeita tarinoita. Yhdessä naurettiin ja taisipa jokunen kyynelkin vierähtää. Ja kamerat tietysti toimivat.

Täytekakukahvien aikana ja sen jälkeen Kyösti viihdytti yleisöä soitolla ja laululla. Laulettiin pätäkä yhteislaulujakin, kun 50 kappaleen vihkoset oli monistettuina. Kovasti lauluissa oli tietysti Karjala-painotteista.

Loppuilta sujui jokaisen omaan tahtiin. Sauna oli kuumana ja lammessa oli ilmasta johtuen isompaa ja pienempää polskijaa, tanssilavalla pyörijoita ja lentopalloonkin löytyi pelaajia useampaan vaihtoon.

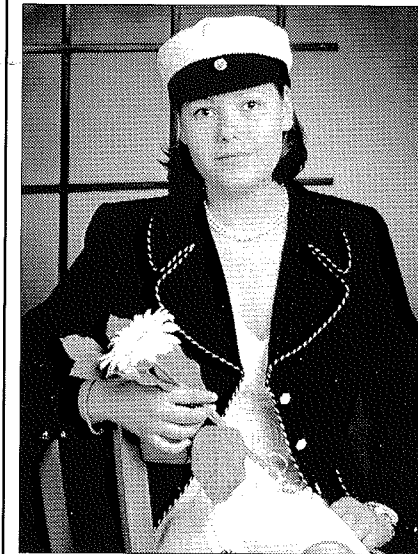
Meillä oli tosiin niin lystiä, että todettiin mennekin polven varmaan olevan hengessä mukana. Uusintatapaamista alettiin hetimiten tilailla. Kerrotaan nyt, että harkinnassa on, kuin myös ensi kesän kotiseuturetki.

Jouni Koivisto

Kultahäät

Kultahäitään viettivät 25.5.1997 Helmi ja Onni Ojala perhepiirissä Turussa. Helmi on omaasukua Kallonen ja kotoisin Sakkolan Lapinlahdesta.

Kaisa Naskali

Jaana Naskali

Uusia ylioppilaita

Viime keväänä kirjoitti Lappeenrannassa ylioppilaaksi kaksi sakkolaisjuurista nuorta neitoa, serkukset Jaana Naskali Kesämäen lukiosta sekä Kaisa Naskali Kimpisen lukiosta.

Jaana Naskalin vanhemmat ovat Seija ja Risto Naskali, Kaisa Naskalin vanhemmat Seija ja Seppo Naskali. Uusien ylioppilaiden isovanhemmat olivat Martta ja Väinö Naskali Sakkolan Kiviniemestä.

Matkoilta kertyy muistoja karjalaispuolison kotikonnuilta

Tänä talvena siitä tulee kuluneeksi neljäkymmentä neljä vuotta, kun kuulin puhuttavan Sakkolan murretta ja tutustuin Sakkolassa syntyneisiin ihmisiin. Kuulin heidän vaiheistaan sodan jaloissa.

Sain tietää, mitä on koti-ikävä, kun on tieto siitä, että paluuta sinne ei enää ole.

Sain tietää, millaista on olla vieraiden ihmisten luona. Ihmiset olivat vieraita, murre outoa.

Kun minusta sitten 42 vuotta sitten tuli sakkolalaisen pojan vaimo, olen vuosikymmenien kuluessa saanut tutustua moniin sakkolalaisiin ihmisiin. He ovat nyt hyviä ystäviäni.

Olen mielenkiinnolla lukenut Sakkolan historiasta kertovat kirjat. Ja Suvannon Seutu lehti on aina odotettu lehti.

Ohimennen aina puhuttiin, että jospa sitä joskus pääsisi käymään Sakkolassa. Aika teki tehtävänsä, sillä eräänä päivänä kerrtoottiin, että siellä on joku jo käynytkin.

Tuli sitten kesä 1990. Sen kesän kallistuessa elokuun hämäriin toteutui minun ensimmäisen matkani Sakkolaan.

Kiviniemen koski soitteli säveltään niin kuin oli kerrottu.

Kun sitten olimme Karholassa mieheni kotipaikalla, tuntui kuin olisin sen paikan nähnyt ennenkin. Niin tarkkaan se oli minulle osattu kertoa ja kuvailla.

Siinä kivellä istuessani näin sieluni silmillä kylän kukoistuksessaan. Talot tien kahta puolta omenapuineen, pensaineen. Aikuiset askareissaan, lapset leikeissään, porsaas karsinoissaan, viljapelot joutumassa. Nyt oli tyhjää.

Ajatuksiini tuli siinä sananpars: "Maa on ikuinen". Sen ajatuksen myötä kaivoin iiriksen juurakon, joka urheasti kasvoi vuosikymmeniä sitten istutetulla paikallaan. Toisena otin

Keväällä 1993 oli Metsäpirtistä Taipaleen joen yli toiminnassa lossi. Kuva on otettu Metsäpirtin puolelta, ja kuvassa oleva auto on monille kyytiä antaneen Igor Tjurinin neliveto Lada. Siellä pääsee sellaisiakin teitä, kun jo pitkospuut ovat loppuneet...

sireenipensaan taimen mukaani.

Iiris on kukkinut pihassani jo monena kesänä ja sireenipensaan taimi on jo iso pensas.

Toisen matkani tein seuraavana keväänä äitienpäivänä. Silloin meillä oli mieheni kanssa mukana tyttöremme Merja. Kun pyysin häntä mukaamme, sanoin: Lähde katsomaan, missä sinun juuresi ovat. Hän lähti mielellään ja matkan jälkeen toi julki ajatuksiaan, että paljon löytyi katsomista. Hän aikoi koko perheensä kanssa matkustaa sinne uudestaan.

Sen toisen matkani muistona minulla on valkovuokoista tehty taulu seinälläni. Valkovuokot kukkivat silloin parhaimmillaan ja mieheni poimi minulle äitienpäiväkukiksi

valkovuokkokimpun Kiviniemestä kosken rannasta.

Kesällä 1993 päätimme käydä Metsäpirtissä mieheni äidin synnyinseudulla. Siellä oli viljavan näköiset maisemat, oli luonnonkauneutta. Kylän keskellä oli lahjoitusmaatalonpoikien patsas pystyssä. Se kertoi omaa kieltään menneisyydestä. Vaikeita aikoja on aina ollut.

Sillä matkalla ylitimme Taipaleen joen lossilla. Ja Haparaisista tapasimme etsimämme pähkinäpuun.

Nyt viime kesänä olimme kahdeksatta kertaa Sakkolassa. Jokaisella matkalla on ollut tunne, että ollaan taas sukutapahtumassa. Nytkin oli jo menomatalla juhlan tuntua, kun

"vunukat" harjoittelivat linja-autossa Annen ja Mervin johdolla ohjelmaa pitäjäjuhlaan.

Kyynleet silmissä luin juhlaohjelman kannesta. "Juhlat kotikunnaalla".

Ajettelin siinä, että kuka on niin kauniisti ja sattuvasti sen ajatellut. Kotikunnaalla! Se merkitsi monelle paljon.

Jumalanpalvelus ja juhlat olivat kotikunnailla.

Ilmojen haltija suosi juhlia ja jokainen kohta pitäjäjuhlassa ja jumalanpalveluksessa olivat onnistuneet, sanoisin täydellisesti. Tiedän, että tapahtuman eteen oli tehty paljon työtä, ehkä välistä vaikeissakin olosuhteissa. Mutta tiedän, että työ oli tehty rakkaudella. Kotiseurakaudella kotikunnailla vietetyn yhteisen päivän hyväksi.

Juhlissa saimme tuntea, että vielä elää isien usko korkeimpaan, kuokkamiehen usko maahan ja usko tulevaisuuteen maailmassa.

On kiitosten aika. Kiitos!

Liisa Kurikka

Tällä kertaa ei kävelty, kun Vadenin Masa tarjosi kyydin. Lavalla vasemmalta Vesa, Usko, Yrjö, Esa, Tapsa, Rami, Petteri, Sonni, Joonas, Pena, Hannu ja maassa Masa, Arska, Jaati ja Eija.

Ryttyjen onkikisat samalla sukukokous

Sateen sattuessa ongimme sateessa – eli Ryttyjen perinteiset onkikisat käydään säästä välittämättä. Kalakisat käynnistyivät juhlallisina menoin Vesa Rytyn pihalla Vesilahdella viime heinäkuussa, kuten neljätoista kertaa aikaisemminkin. Joka vuosi on ongittu kilpaa enemmän tai vähemmän suurella kokoonpanolla läheisen Pyhäjärven Laukonlahden rannalla. Samalla kisat ovat toimineet epävirallisena ja vapaamuotoisena sukukokouksena.

Perustajajäsenten laatimien sääntöjen mukaan jokaiselle kilpailijalle jaetaan sama määrä matoja ja aikaa onkimiseen on tasan kaksi tuntia. Lopuksi kunkin kalat lasketaan ja punnitaan. Tällä kertaa näyttävän onkija-aiheisen kiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa ylivoimaisella 50 kappaleen ja 4125 gramman saaliilla Yrjö Rytty.

Vesan ja Yrjön lisäksi kilpailuun osallistuvat Hellin ja Kaino Rytyn pojista Aarre ja Usko, tyttärien pojista puolestaan Petteri Laaksonen ja Esa Halisena sekä Aarren vävy Hannu Antila. Lisäksi mukana olivat Hellinin

sisaren Hilja Nihdin vävy Pentti Kaitanen poikansa Ramin kera, naapuri Olavi Hinkkasen tyttärenpoika Joonas Urponen sekä muista naapureista, ystäviä ja kylänmiehiä, yhteensä 16 kilpailijaa.

Kolme ensimmäistä olivat: Yrjö Rytty 50 kpl ja 4125 gr, Tapio uusitalo 61 kpl ja 2350 gr sekä Aarre Rytty 20 kpl ja 1700 gr.

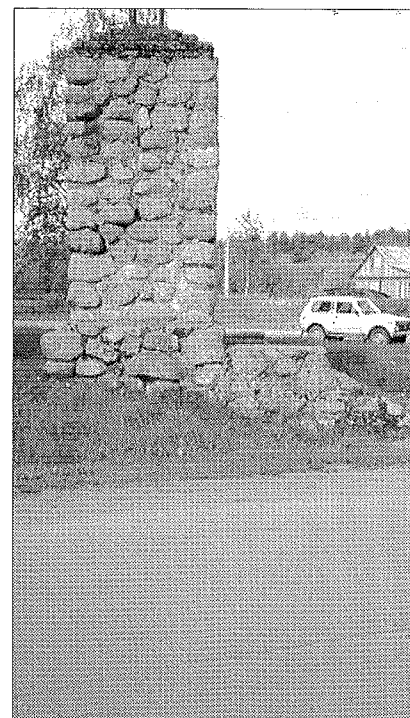
Jälleen kerran oli mukavaa tavata sukulaisia, joista monet olivat pukeutuneet kalakisan perinteiden velvoittamina omaperäisiin ja jo tutuiksi tullessiin kilpailuasuihinsa. Tunnelma ja jännitys olivat korkealla, huumoria ja juttua riitti, tosin myös sadetta, mutta se ilmeisesti vain lisäsi kalojen syöntiä.

Mottona olikin Yrjön sanonta: "Sateen sattuessa ongimme sateessa".

Tavataan taas ensi heinäkuussa onkimisen merkeissä. Vielä kerran toivotan onnea Vesalle, joka täytti 50 vuotta lähes päivälleen kahden kuukauden kuluttua kisoista.

Hyvää joulunaikaa!

Mirja Antila

Lahjoitusmaatalonpoikien patsas Metsäpirtin keskustassa.

Punkalaitumen Karjalaisilla täyteen puoli vuosisataa

Ansimerkein kiitetyt.

Punkalaitumen Karjalaiset juhlisti puolivuosisataista yhdistystään lokakuun lopussa. Juhlapuhuja, varatuomari Timo Patjan avainsymposium oli: Mistä minä olen? Hän on Punkalaitumella syntynyt karjalainen, joka totesi nyt, muutaman Sakkolassa käynnin jälkeen, että vastaus on löytynyt.

- Käytyäni sukuni ja isäni kotikylässä, koin jotain erikoista, jota on vaikea selittää.

Suurimman vaikutuksen juhlapuhuja kertoi saaneensa kotitalosta Lapinlahdelta Suvannolle aukeavista maisemista.

- Joitakin vuosia sitten oli muotia etsiä juuriaan. Ihmiset kaipaavat jotakin pysyvää ja arvokasta ympärilleen kiireisessä ja rauhottomassa elämänmenossa. Minkä onkaan sen pysyvämpää, kuin historia, muistutti Patja. - Henkinen perintö on pysyvää, eikä sitä voi rajata pois, asuimme missä tahansa.

Hän kiitteli Karjala-seurojen tehneen

arvokasta työtä keräämällä tietoa ja aineisto tulevia polvia varten.

- Evakkomatkan tehneiden ikääntyessä on meidän nuorempien aika ottaa Karjala-aatteen vaaliminen tehtäväksi.

- Käynti nykyisen rajan takana on monelle shokki, ero menneen ajan maailman ja nykyisen rappion välillä on suuri. Meidän nuorempien tehtävä on elää karjalaisuuttamme nopeasti muuttuvassa maailmassa, ja tällöin juuri henkisillä arvoilla pysyvinä ohjenuorina on entistä suurempi merkitys arjen ihmiselle. Kun matkan päättä ei tiedetä, on hyvä tietää, mistä on lähdetty.

Juhlivan Karjalaseuran tervehdyspuheen pitänyt Raili Mahlamäki totesi Punkalaitumelle sijoitettujen karjalaisten olevan suurimmaksi osaksi juuri sakkolalaisia.

Hän kiitteli Punkalaitumea hyväksi asuinpaikaksi ja muistutti, että kuntien välisiä ystävyyssuhteita on alettu luoda

Sakkolaan.

Punkalaitumen Karjalaisten yhdistys perustettiin 10.8.1947. Yhdistyksen ensimmäiseen johtokuntaan valittiin Albert Nihti, Nestori Pulakka, Väinö Rastas, Juho Kuparinen, Reino Pitkänen, Albin Kallonen, Onni Koiranen, Aune Ahtiainen ja Martta Vulli sekä varajäseniksi Toivo Ukkonen, Martti Tenkanen ja Siiri Söder.

- Ensimmäisessä yleisessä kokouksessa käsiteltiin kunnallisvaaleja, jotka olivat ajankohtaiset. Yhdistystä kehoitettiin tarkastamaan paikkakunnalle muuttaneiden sakkolalaisten nimiluettelot ja hankkimaan vaaliotteet, kertoi Pirjo Korkka-Vuorinen laatimassaan historiikissa.

Yksi tärkeä tilaisuus vuosien saatossa on ollut Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkin paljastus, joka tehtiin 1953 Punkalaitumen kirkkomaalla.

Elämään kuuluu evakkoväen tapaan sopeutuminen ja sisukkuus,

Juhlapuhuja Timo Patja.

rakentaminen ja raivaaminen.

Punkalaitumella on järjestetty 1950-luvulta lähtien seitsemät Sakkolajuhlat; juhlapuhujina ovat olleet muun muassa Nestori Kaasalainen ja Veikko Vennamo.

Paikkakunnan muissa harrastuksissa karjalaiset ovat myös ennättäneet olla mukana, kuten muussakin uuden kotipitäjän elämänmenossa.

Paikalliseen kirjastoon on Toivo Tenkasen aloitteesta koottu karjalaista kirjallisuutta, jossa on nykyisin jo 200 teosta. Yksi ahkera kerääjä on ollut Matti Ukkonen.

Lisäksi muistutettiin, että edelleen tarvitaan karjalaisuuden ja siihen liittyvän aineiston säilömistä - vaikkapa kotimuseoksi tai nykytekniikan tallentein.

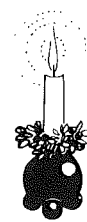
Juhllassa annettiin myös ansiomerkkejä. Karjalan Liiton hopeisen merkin saivat Aulis Rastas ja Pirjo Korkka-Vuorinen. Pronssisella merkillä kiitettiin Matti Ukkonen, Raili Mahlamäki, Yrjö Pitkänen, Voitto Nihti ja Aune Tenkanen.

Isänmaan lunnaaksi -mitalin sai Eino Patja. Yhdistyksen viiri ojennettiin Lasse Laasjärvelle, Kadonnut Karjalakirjan saivat Aune Ahtiainen, Väinö Rastas ja Timo Patja sekä liinat Johanna ja Pauliina Lehtinen.

Punkalaitumen Karjalaiset nykyinen hallitus on seuraava: puheenjohtaja Raili Mahlamäki, varapuheenjohtaja Yrjö Pitkänen, sihteeri Pirjo Korkka-Vuorinen, rahastonhoitaja Sirpa Sillanpää sekä Tyyne Kuisma, Toini Kallonen, Aune Tenkanen, Pekka Karppanen, Aulis Rastas, Tapani Patja ja Helka Lemmetti.

Muistojen kuva yli 70 vuoden takaa. Oikealta istumassa Kaisa Tenkanen, Vilakkala, Alma Patja, os. Tenkanen, Vilakkala. Tuolilla seisomassa Sirkka Mäkinen (Jääskeläinen) Saapru, Anna-Liisa Jääskeläinen (Äijö) Haparainen, seisomassa vasemmalta Ida Jääskeläinen (Tenkanen) Vilakkala Saapru, keskellä Helena Eskola (Tenkanen) Vilakkala ja Hilja Matikainen (Tenkanen) Karhola. Kuvan lähetti Sirkka Mäkinen Ulvilasta.

KIITÄMME juhluvieraita ja yhteistyökumppaneita vuosien varrelta. Toivotamme Hyvää Joulua ja Onnekasta Tulevaa Vuotta!

Punkalaitumen Karjalaiset ry

Pojat leikkivät kranaatit henskeleissä keikkuen...

Olin kolmen vanha, kun perheemme joutui evakkoon ensimmäisen kerran talvisodan aikaan, joten niin pieni kun olin, en muista siitä ajasta juuri mitään. Suomen vallattua Karjalan takaisin päättivät vanhempani Manu ja Selma (os. Ilonen) Viskari palata takaisin kotiin Vilakkalaan. Kotitalomme Sakkolassa oli poltettu, joten isäni alkoi rakentaa uutta kotia. Koska vanhemmillani oli jälleenrakentamisessa ynnä muussa elämän uudelleen järjestämisessä paljon kiireitä, saimme me lapset aika vapaasti touhuta omia, vaaralliseksikin osoittautuneita leikkejämme.

Näistä lapsuuden leikeistä minulla on jo muistikuvia, kun taas osan tapahtumista minulle jälkepäin ovat kertoneet vanhemmat sukulaiset, jotka olivat perinpohjaisesti säikähtäneet pikkupoikien viattomien leikkien vaaralliseksi muuttuneita käännteitä.

Vilkas kun luonteeltani olin, en malttanut pysytellä koko aikaa kotikylässä. Taipaleenjoella tehtiin linnoitustöitä, ja kivilastissa olleita autoja kulki usein ohitsemme. Pääsin usein näiden autojen kyydissä talvisodan aikaisia taistelupaikkoja katsomaan, jotka olivat pikkupojalle kiinnostavia paikkoja. Me pojat tutkimme vaarallisia maastoja, ja löytyihän sieltä räjähtämättömiä ammuksia.

Sitten alkoikin vaarallinen leikki,

kun tehtiin jos jonkinlaisia pommeja. Vanhemmamme ihmettelivät, mihin katosivat polkupyörän pumpput. Täytimme nimittäin pumpput ammuksista saatavalla ruudilla, sitten vaan hakattiin päät lyttyyn ja pieni reikä kylkeen, josta ruutivana, joka sytytettiin kiven takaa. Jälkeenpäin itse säästyin selkäsaunalta, koska tunnustin heti, kun isä kovisteli.

Tenho Kuuppo kertoi olleensa kauhuissaan, kun minä kävelin kylänraitilla vastaan käsikranaatti henkselinnapista roikkuen. Huolimatta näistä vaarallisista leikeistämme sattui yllättävän vähän mitään vakavaa tapaturmaa.

Käsikranaattien ja ruudin lisäksi uteliaan pojan tietä varjosti muitakin uhkia. Kylämme maanviljelijät olivat kaivaneet ojan Heinä- ja Mutalammen välille saadakseen lisämaata. Keväällä, jäidenlähdön aikoihin kuljeskelin niillä main ja putosin ojaan. Ojan reunat olivat sortumisen estämiseksi tuettu pyöreillä hirsillä, joten ojasta ylöspääsy tuntui epätoivoiselta. Muistan vieläkin sen kauhun, kun kynnet lohkeillen pyrin pystysuoraa, limaista hirsiseinää ylös. Vanhempani eivät olleet kotona, kun lopultakin pääsin kylmästä hytisten sisälle. Asuimme silloin vielä muualla, koska oma talomme ei ollut vielä valmis. Talossa ollut vanhempi nainen, jonka nimeä en muista, antoi kuumaa vettä,

johon oli sekoittanut viinaa. Myöhemmin, vanhempieni tullessa kotiin, minä makasin sängyssä humalassa!

Mieleenpainunut järkyttävä muisto oli myös, kun veljeni Heimo (syntynyt v. 1924) joutui sotaan vielä melko nuorella iällä. Hän pääsi välillä käymään kotona, ja rintamalinjojen ollessa melko lähellä, saatoin häntä takaisin rintamalle istuen polkupyörän takana Taipaleenjoelle asti, josta hän jatkoi autolla eteenpäin. Minä ajoin pyörän kotiin. Kyllä siinä veljesten erotessa itku ei ollut kaukana.

Aloitin myös koulunkäynnin Vilakkalassa. Opettajani oli Margit Hietakangas. Tosin sen aikaista todistustani katsoessa huomaa, että minunlaisellani pojannassikalla oli muitakin harrastuksia kuin koulun käyminen. Entinen Vilakkalan kansakoulu oli poltettu, joten koulunkäynti aloitettiin Kuisman talossa. Sen pihassa oli pystyssä räjähtämätön lentopommi, joka oli ympäröity pikkilanka-aidalla.

Hämäläinen vaimoni Pirjo sekä kaksi tyttärtäni Päivi ja Mervi ovat kaikki käyneet Sakkolan mailla; myös he ovat huomanneet entisen kotipitäjämme kauneuden, mutta sen nykyisen kääntöpuolen voi kiteyttää Karjalaisten laulun sanoihin:

"silloin kurja Karjalamme
Suomen surut soittelee".

Raimo Viskari

Joulun tunnelmissa

Iloisena loistaa valot kynttiläin.

Vihreänä tuoksuu kuusi lunta pohjolan.

Koristeenaan kullat hopeat, tuovat joulun

pyhän rauhan sydämiin.

Tähti kimallellen kirkkahana,

johdattelee luoksen seimen hämyisen.

Nyt meillä on juuri suuren juhlan odotuksen aika.

On aikaa hiljentymiseen, on aikaa odotukseen,

on aikaa laulaa joulu virttä, on aika joulu rauhaan,

joulun ilosanomaan – ja laulaa tuota tuttua jouluvirttä.

Enkeli taivaan lausui näin...

Taivaassa Enkelten kuoro nyt laulaa, riemuiten kiitosta julistaa.

On Poika Jumalan syntynyt juuri pahnoille talliin hämyiseen.

Oljilla kaukalossa uinuu hän nyt, poikanen pienoinen.

Se lahja on suuri, sen Isämme antanut meille on juuri.

Maire Nyrhi

Syntyjä syviä

Kuusikymmentä vuotta sitten viimeksi olin käynyt syntymäpaikallani Riiskan kylässä. Sieltä olin vanhempieni Ainin (s. Saksanen) ja isäni, kelloseppä Niilo Pettisen kanssa parivuotiaana muuttanut Käkisalmeen, varsinaiseen kotikaupunkiini. Vuosia olin halunnut Riiskaan kotiseutumatkalle, jolla mukana olisi paikat vielä hyvin muistavaa joukkoa vahvistamaan omia muistojani. Tämän kesän juhlatmatkalla se toteutui, jo Vaalimaalta bussissa istuin Topi Kuparisen sekä Jorma ja Jouko Saksasen lähellä.

Ennakkoon olin tutkinut isäni aikaan piirtämät parikin Riiskan muisteluskarttaa. Serkkuni Maire Häkli (Saksanen) lähetti oman karttansa ja tiedot, mitä oli löytänyt Riiskan matkoillaan, välimatkatkin sadoissa metreissä minua kiinnostavilla paikoilla kylää. Lisäksi häneltä sain Toivo Ukkosen ja Toivo Tenkasen V. 1980 kirjoittaman hyvän ja tarkan muistelmaan Riiskasta.

Kun Laila Huuska Kiviniemessä majoituttuamme sanoi, että nyt lähdetään Riiskaan, tunsin innokasta uteliaisuutta, olihan tulossa minulle ja miehellenikin eli Kohoille matkan kohokohta. Aurinkokin oli vielä korkealla klo 20, kun Petäjärven kautta ajeltiin Riiskaan. Kopporoisella pysähdyttiin ja siinä jakauduttiin tahoillemme.

Topi selosti kotitanhuansa ja kohta olinkin Saksasen Helena-mummolan kohdalla. Muistot tienristeyksestä olivat oikeat ja kartan avulla paikoitin katseellani naapurustonkin. Ja tuoltahan olin Saksasen Pauli-serkun kanssa maistellut maamehiläisen hunajakennoja!

Eräs tärkeimpiä muistoja, johon halusin vahvistusta: nousivatko kylä ja kylän pellot kaltevina kun seisoi selkä Suvantoon päin? Nousivathan ne, olin siis muistanut oikein, nousivat

Paula Koho (s. Pettinen) 2-vuotiaana.

vähän korkeammastikin. Laskevan auringon luomat varjot tekivät korkeuserot vielä vaikuttavammaksi ja koko kylän tienoon mielestäni hyvin kauniiksi ja vaikuttavaksi. Pelkät tyhjät tienoot ilman talojakin tyydyttivät muistojeni haun – viis venäläisistä navetoista kauempana.

Sitten tietä eteenpäin. Riiskan joki, mutta sen vierethän sillan kohdalla olivat ennen puuttomat. Traktori rymisteli yli sillan. Sillalta näkyi sankka lemmikkien kasvusto alhaalla veden partaalla. Lemmikkikukan nimi saksaksi on "Älä unohda minua" – enkä ollut unohtanut.

Nyt oli metrikartta otettava esiin: Tenkanen, mylly ja saha, Emilia Kuparinen eli Miila-täti, osuukauppa, kansakoulu, Skyttä, Pettinen eli Anni Karjalta vuokrattu talo...Siinä se vihdoinkin oli, suunnilleen ihan metritäin oikein paikoitettuna, korkeaa

viljaa kasvavan pellon laidassa, punaisena kukkivaa spireaa ja kedon kukkaa tulvillaan.

Mieheni filmatessa ympärillä tietä pitkin Tenkaselta päin tuli keski-ikäinen nainen. Arvelin näyttäväni joltisenkin oudolta siinä tyytyväisenä ja iloisena seisoskellessani ja pyöriessäni eri puolille katsellen, varmuuden vuoksi toivotin hänelle hyvää iltaa ja selitin olevani suomalaisesta turistijoukosta ja nyt seisovani syntymäkotini paikalla. Tämä hauskanäköinen nainen heti sanoi sen olevan hyvin surullista, että olinhan joutunut lähtemään synnyinseudultani ja he saavat nyt olla siellä. Hän oli Pietarista, ja kun sanoin sitä kauniiksi kaupungiksi, hän selitti sen olevan ylikansoitettua ja hyvin likaisen, joten kun he nyt viidettä vuotta rakentavat paikkaansa täällä, nauttivat he puhtaasta ilmasta ja

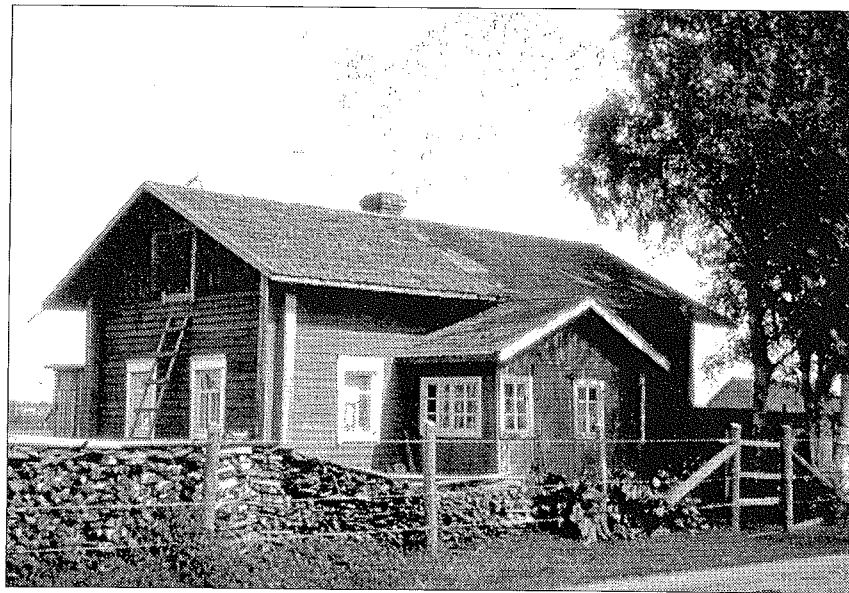
kauneudesta.

Hän halusi tietää mikä kylän nimi oli ollut ennen, minä taas mikä se on nyt: Se on Udaltsovo, merkitsee uskaliasta, rohkeaa. Liekö saanut nimensä, kun on rohkeutta tarvittu puolin ja toisin Suvannon taisteluissa! Hän toivotti tervetulleeksi käymään muulloinkin ja kertoi linja-autopysäkin nimen eli "ostanofka avtobusa" olevan Svetlana. En tullut kysyneeksi, mistä bussi lähtee.

Rouvan tytär alkoikin lähestyä Tuokonmäen suunnalta juuri tuolta bussilta tulossa. Äidin mukaan tytär ihailee kaikkea suomalaista. Tytär opiskelee muun muassa suomea Pietarissa, mutta kainosteli eikä suostunut puhumaan, sanoi olevan vaikeaa kieltä. Erotessamme annoin äidille kullankäristä uuden kampani muistoksi tapaamisesta. Hänellä oli villatakin taskussa ainoastaan puhdas, laskostettu nenäliina, jota hän kyllä näytti, mutta ei kehdannut antaa vastalahjaksi ja harmitteli, kun ei ollut muuta mukana.

He poistuivat mielestäni jonnekin Tenkasen kohdalla olevaan talorykelmään päin. Itse jäin ihmettelemään Tuokonmältä näkyviä komeita tiilidatsoja, näkyihän niitä kylällä muitakin. Mikäpä on asuessa siinä ympäristössä, tuli oikein mieli haikeaksi. Mielestäni tämä oli toiveeni täyttävä, ikimuistoinen Riiskan matka. Mutta kun Kiisinrantaa ja Patoniemeä en ehtinyt näkemään, on siis sinne palattava...

Riiska ei olekaan mikä tahansa kylä. Jo Novgorod Vatjalaisen Viidenneksen Verokirjassa vuodelta 1500 mainitaan "Svan Lavrovo na retse na Svani", kylä Riiskanjoen suussa tai "na retse na Svani u ozera u Svani" eli Riiskan kylä Sakkulassa, nykyisen Riiskajoen varrella (J.V. Ronimus) Suvannon järven rannalla. Ronimuksen tutkimusten mukaan (1906) Riiskan nimi johtuu sanasta rets, reka (joki), siis jokikylä; novgorodilaiset lausuiivat e-kirjaimen kuten pehmeä i, - joten siitä sitten vähitellen Riiska. Ronimus pohjaa tätä muihin pohjoisvenäläisiin kansantieteellisiin tutkimuksiin. Pyhäjärvellä on samoin joella varrella

Pettiset asuivat tässä Karja-Annin talossa Riiskassa.

Riiskan kylä. Eli pitkät on meillä perinteet, jo hyvin niitä vaali tämän kesän Suvanto Säätiön erinomaisesti järjestetty juhla.

Erityisen koskettava oli alttaritaulun ripustus. Hyvä oivallus oli "luonnon amfiteatteri", jossa juhlapaikan kohoava katsomo ympäröi "näyttämöä". Mainio ajatus myös tuoda tuoleja mukana. Mikä mahtava näky ne tusinaverran pelkästään busseja kirkonmäellä ja tienoo sakeanaan juhlaa kansaa –

muuttavatkohan ne takaisin – olisi joku paikkakuntalainen saattanut ajatella.

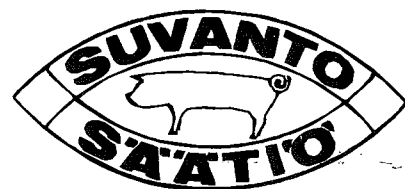
Onnittelut ja kiitokset järjestäjille. Terveisenä vielä monille tuttu lastenlaulu "Nasulassa", joka alkoi jo matkalla soida mielessäni, ja johon osin unohtuneet sanat ja sävelen lähetti minulle opettaja, kiviniemäläis-kasarmilais-viiksanlahtelainen Paula (Mätkönen) Vuorela. Sopisi tätä rotuväen laulella tapaamisissa ja kotiseutumatkalla bussissa.

Pettisen Paula Koho

Seuraava Suvannon Seutu ilmestyy helmikuussa 1998.

Lehteen tarkoitettu aineisto pitää olla toimituksessa viimeistään 22.1.98 mennessä.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

131. Nasulassa.

Suomal. kansansäv.

Hyvin vilkkaasti ja keveästi.

1. Na - su - las - sa na - sun las - ten on niin lys - ti ol - la, päi - vät pit - kät
2. E - mo it - se val - voo kau - an. Miet - tii, et - tä tuo - ta mik - si ei - vät

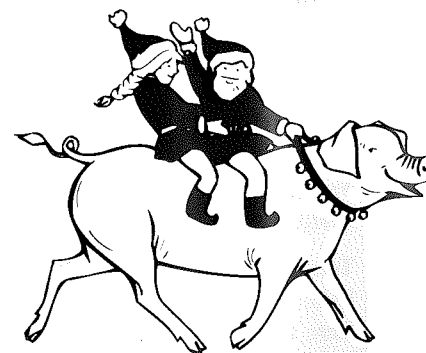
i - la - koi - vat ko - ti - vai - ni - ol - la: Niff ja Nöff ja Tiff ja Töff ja
ih - mis - lap - set na - su - loi - hin luo - ta? Luu - le - val - pa, et - tä me vain

ko - ko per - he - kun - ta. Il - lan tul - len e - mon sy - li suo - pi on - nen un - ta.
li - kaa ra - kas - tam - me. vaik - ka siis - te - y - teen tie - dän ai - na kai - paa - vam - me.

3. Kun on oljet puhtaat, niin en tiedä riemun rajaa
enkä silloin arvata voi kodikkaampaa majaa,
kuin on meidän läitimme. Jos ihmiset sen tietäis',
niin ei kukaan kodissamme likaa enää sietäis'!

4. Nuku, Niff, ja nuku, Nöff, te lapset armaat, pienet!
Kas, Töff on hiukan likainen. Sä missä juossut lienet?
Soisin, että meilläkin ois' sauna lauantaisin,
löylyn sietäis pieni Töff – ja minäkin sen saisin.

Arvid Lydecken.

Hyvää Joulua ja
Valoisaa Vuotta
1998

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Lempäälässä

Anneli Kuisma Esteri Lojonen ja Aaro Viskari.

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03-3748 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja
Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.

Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA JO 50VUOTTA.

Mantereentie 199, 37500 Lempäälä

Puh. 03-373 9541

PITO-KALAASI KY

Juhla- ja merkkipäiväpalvelu Aila ja Kati Heikkilä, Tampere

Puh. 03-343 3902, 03-266 2002

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!

JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

**JOULULAHJAKSI
OMA PITÄJÄLEHTI!**

Tilaa Suvannon Seutu itsellesi tai ystävälle lahjaksi. Vuosikerta vain 80 markkaa kotiin kannettuna. Muista myös pitää osoitetiedot ajan tasalla, että lehti löytää perille.

P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

*Seuraava lehti
ilmestyy
helmikuussa 1998.*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön

kotiseutulehti

Ilmestyy vuonna 1998 8 kertaa

Tilaushinta

80 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Lempäälä

Puhelin (03) 374 8448 ilt.

Postisiirtotili

TA 359 751

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku